

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Ing. V. I. - A., D.**, IČO: X., právne zastúpený advokátom JUDr. E. Š., P., proti žalovanému: **A.-Ú., spoločnosť s ručením obmedzeným, Z.**, IČO: X., právne zastúpený advokátom JUDr. J. Š., M., **v konaní o zaplatenie 1 664,18 Eur (50 135,09 Sk) s príslušenstvom**, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. októbra 2010, č. k. 2Cob/35/2010-255, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. októbra 2010 č. k. 2Cob/35/2010-255 a rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 17. decembra 2009 č. k. 14Cb/23/2007-219 **zrušuje** a vec **vracia** Okresnému súdu Trebišov na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Trebišov rozsudkom zo dňa 17. 12. 2009 č. k. 14Cb/23/2007-219 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 50 135,-- Sk spolu s úrokom z omeškania 0,1% za každý deň omeškania od 03. 02. 2003 do zaplatenia, pričom žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 724,80 Eur. Rozhodol tak na základe výsledkov vykonaného dokazovania, ktorým mal za preukázané, že žalobca na základe licenčnej zmluvy zo dňa 02. 01. 1994 nadobudol výhradné právo na skúšanie, prihlasovanie k registrácii, prihlasovanie k právnej ochrane, množenie a obchodné využívanie osív odrôd MORSTAR v Slovenskej republike za podmienok uvedených v zmluve. Súd zistil, že sublicenčná zmluva bola medzi účastníkmi konania uzavretá dňa 20. 06. 2000, teda v čase trvania navrhovateľovej exkluzivity. Existencia exkluzívneho licenčného práva žalobcu na území Slovenskej republiky trvala do 20. 05. 2001. Súd mal za preukázané, že nadobúdateľ

licencie sa zaviazal vyrábať osivá odrôd zastupovanej firme z východných materiálov objednaných u poskytovateľa licencie za podmienok uvedených v zmluve. Lehota potrebná na založenie výroby zimných odrôd osív, vzhľadom na agrotechnické termíny, je druhá polovica septembra, t. j. september 2002. Počnúc týmto obdobím mohol žalobca uplatniť svoje právo na zaplatenie prvýkrát a v septembri 2006 uplynula lehota na uplatnenie nároku z dôvodu premlčania. Nakoľko nárok bol na súde uplatnený až 29. 01. 2007, súd prihliadal na vznesenú námietku premlčania a žalobcovi premlčané právo nepriznal, a preto žalobu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania sa zakladá podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 25. 10. 2010 č. k. 2Cob/35/2010-255 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal. Konštatoval, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, vyhodnotil dôkazy, vec správne právne posúdil a vo veci správne rozhodol. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a zdôraznil, že súd prvého stupňa nepochybil, keď pri rozhodovaní o uplatnenom nároku vychádzal z oficiálneho agrotechnického termínu na výsev ozimín. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p. a keďže žalovaný trovy právneho zastúpenia podľa ust. § 151 ods. 1 O. s. p. nevyčísľil, preto mu v zmysle ust. § 151 ods. 2 O. s. p. súd ich náhradu nepriznal.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzuje z ust. § 237 písm. a/, f/ a g/ O. s. p. v spojení s ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., pretože mu postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pričom sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov a súd bol podľa jeho názoru nesprávne obsadený.

Dovolateľ uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa vydal súd, ktorý nie je vecne príslušný na rozhodovanie o podanom žalobnom návrhu, keďže jeho právnym základom je hmotný predpis z oblasti šľachtiteľského práva, preto o veci mal rozhodovať súd s agendou priemyselnoprávnej ochrany. Podľa dovolateľa rozhodol v prvom stupni všeobecný súd Okresný súd Trebišov a nie osobitný Okresný súd Košice I., došlo tým k porušeniu čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.

Dovolanie opiera dovolateľ aj o dovolací dôvod podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. so záverom, že nepríslušný súd prvého stupňa a aj odvolací súd neobjasnili predmet sporu v súvislosti so vznesenou námietkou premlčania a tým odňali žalobcovi možnosť konať a argumentovať k meritu veci. Dovolateľ má za to, že Okresný súd Trebišov v pôvodnom rozsudku zo dňa 25. 09. 2008 č. k. 14Cb/23/2007-170 správne vychádzal zo semenárskych predpisov STN 46 0311 Uznávanie osiva a sadiva. Ak by Okresný súd Trebišov v ostatnom konaní žalobcovi umožnil, aby sa vyjadril k „neznámym semenárskym predpisom“ ustanovujúcim agrotechnický termín na výsev ozimín iba na druhú polovicu septembra, v tom prípade by bol žalobca súdu oznámil, že takéto predpisy neexistujú. Dovolateľ preto zdôraznil, že odňatím práva žalobcu konať pred súdom bolo rozhodnuté v jeho neprospech pri porušení právnych predpisov súdom prvého stupňa, a to bez vykonania dokazovania v súvislosti s ustálením druhu právneho predpisu, ktorý sa použil pri rozhodovaní o námietke premlčania. Obdobného nesprávneho úradného postupu sa dopustil aj odvolací súd v súvislosti s použitím právneho prepisu výkladu agrotechnického termínu na výsev ozimín. Podľa dovolateľa odvolací súd pochybil tým, že nepostupoval podľa ust. § 213 ods. 2 O. s. p. a nevyzval žalobcu na vyjadrenie sa k aplikovanému právnomu predpisu, ktorým postupom odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. Odvolací súd mal podľa dovolateľa pochybiť aj tým, že neaplikoval žiaden z odsekov 3 až 5 ust. § 213 O. s. p., čím súd porušil aj ust. § 3 O. s. p. Dovolateľ má za to, že súdy oboch stupňov pri rozhodovaní o veci samej nepoužitím príslušného semenárskeho predpisu o termíne výsevu osív ozimín, porušili čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj základné právo na spravodlivé súdne konanie, zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým porušením je konanie postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

V dovolaní sa ďalej uvádza, že súdy oboch stupňov sa stotožnili so subjektívnym tvrdením žalovaného ohľadom termínu výsevu a premlčania nároku žalobcu bez preukázania správnosti tvrdení podľa ust. § 120 ods. 1 O. s. p., čím sa oba súdy dopustili nesprávneho úradného postupu a aj v tomto smere vec nesprávne právne posúdili. Za právne významnú skutočnosť v otázke premlčania nároku žalobcu považuje dovolateľ obsah čl. V ods. 3 zmluvy č. 40/2000 z 20. 06. 2000 v znení dodatku č. 1 zo 07. 03. 2001, podľa ktorého čl. mal žalovaný splniť voči žalobcovi oznamovaciu povinnosť za rok 2002 najneskôr

do 15. 01. 2003. Po doručení oznámenia by následne žalobca vyhotovil faktúru dňa 18. 01. 2003 s dobou splatnosti 14 dní, ktorá splatnosť by uplynula dňa 02. 02. 2003 a prípadné omeškanie by nastalo dňa 03. 02. 2003. Začiatok plynutia premlčacej doby v danom prípade je preto podľa dovolateľa deň 03. 02. 2003 a premlčanie by nastalo dňa 03. 02. 2007. Keďže žaloba bola podaná 29. 01. 2007, súdne sa konanie začalo ešte pred uplynutím premlčacej doby, z ktorého dôvodu je námietka premlčania nároku, vznesená žalovaným, právne irelevantná. Uvedené počítanie času je v prejednávanej veci podľa dovolateľa právne významné iba za podmienky, že žalovaný voči žalobcovi splnil svoju zmluvnú a zákonnú oznamovaciu povinnosť. Žalovaný však túto svoju povinnosť nesplnil, a preto je premlčanie potrebné počítat' z iných časových aspektov. V tejto súvislosti poukazuje dovolateľ na rozhodnutie Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 20. 10. 2009 č. k. 14Cb/93/2007-135, ktorý súd sa v obdobnej veci podrobne zaoberá aj premlčaním s prihliadnutím na čl. 6.1 STN 46 0311. Podľa uvedeného článku výrobcu osiva požiadala o uznanie osiva najneskôr do 18 mesiacov po zbere osiva. Množiteľské porasty boli v žalovanej veci založené v jeseni 2001 a osivá z nich boli zberané v lete 2002 (júl alebo august). Žalovaný preto mohol požiadať o uznanie týchto osív Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave do januára alebo februára 2004 (v lehote 18 mesiacov), ktorá skutočnosť je podľa dovolateľa (žalobcu) právne relevantná pre plynutie 10-ročnej premlčacej lehoty. Súd prvého stupňa a ani odvolací súd neprihliadali na to, že 4-ročnú premlčaciu dobu (subjektívnu lehotu) nemožno spájať s časom skutočného predaja osív. Žalovaný preto zaviniť, že žalobca nemohol riadne a včas uplatniť svoje právo na súde, a preto v príčinnej súvislosti s porušovaním zmluvných záväzkov žalovaného, nemôže byť žaloba zamietnutá pre námietku premlčania, ktoré premlčanie podľa dovolateľa ani nenastalo.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 243b ods. 2 O. s. p. zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 25. 10. 2010 č. k. 2Cob/35/2010-255 a aby vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie, alebo aby dovolaním napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobnému návrhu vyhovie. Dovolateľ v podanom dovolaní podal aj návrh na odklad vykonateľnosti Okresného súdu Trebišov zo dňa 17. 12. 2009 č. k. 14Cb/23/2007-219.

Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O. s. p.) po zistení, že podmienky na podanie dovolania boli splnené (včasnosť, prípustnosť), dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal napadnuté rozhodnutie v zmysle dôvodov uvedených v dovolaní, preskúmal aj konanie, ktoré tomuto predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Pokiaľ odvolací súd rozhodol rozsudkom, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu, vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.) alebo potvrdzujúci rozsudok, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.). V prejednávanej veci nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania podľa týchto ustanovení, lebo dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku, odvolací súd sa neodchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu (ktorý v tejto veci doposiaľ nerozhodoval, a preto ani nevyslovil právny názor) a dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Vzhľadom na obsah dovolania, ale tiež zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 druhá veta O. s. p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd, uvedených v § 237 O. s. p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným. Dovolateľ procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. b/ až e/ O. s. p. netvrdil a žiadna z týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo.

K námietke dovolateľa, že súd prvého stupňa rozhodoval vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O. s. p.), ak rozhodol v prvom stupni všeobecný súd Okresný súd Trebišov a nie osobitný Okresný súd Košice I, dovolací uvádza, že prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná len vtedy, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal inak rozhodnúť iný orgán. Právomoc súdu upravuje § 7 O. s. p. a § 8 O. s. p.

Podľa § 7 ods. 1 O. s. p. súdy v občianskom súdnom konaní prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných vzťahov a hospodárskych vzťahov. Takto ohraničený súbor sa týka vzťahov súkromného práva, ktoré sa spravujú princípmi právnej rovnosti a vôľovej autonómie účastníkov. Veci sem zaradené prejednávajú a rozhodujú prevažne súdy; len výnimočne, ak to ustanovuje zákon, prejednávajú ich a rozhodujú o nich iné orgány. Nad rámec vymedzený uvedeným súborom vzťahov, súdy prejednávajú aj rozhodujú aj iné veci, ktoré sa už, na rozdiel od predchádzajúcich, nezakladajú priamo na práve súkromnom, a to len vtedy, ak to stanovuje zákon (§ 7 ods. 2 O. s. p.).

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá má ten dôsledok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť a vec prípadne postúpiť inému orgánu.

Otázky v konaniach vo veciach ochrany práv k predmetom priemyselného vlastníctva patria do okruhu vzťahov, ktoré sú oprávnené riešiť súdy, a preto prejednanie a rozhodovanie týchto sporov patrí do právomoci súdu (§ 7 ods. 1 O. s. p.).

Predmetom sporu je ochrana práv k predmetom priemyselného vlastníctva. Podľa ust. § 11 ods. 1 písm. c/ zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, na konanie vo veciach ochrany práv k predmetom priemyselného vlastníctva podľa osobitných predpisov a ochrany práv z nekalej súťaže, je príslušný Okresný súd Košice I. pre obvodu Krajského súdu v Košiciach a Krajského súdu v Prešove. Sídlo žalovaného v čase začatia konania bolo v obvode Krajského súdu v Košiciach. Na základe uvedeného mal

žalobný návrh prejednávať a rozhodnúť osobitný súd Okresný súd Košice I., a nie všeobecný súd Okresný súd Trebišov. Tým, že v prejednávanej veci konal vecne nepríslušný súd prvého stupňa (Okresný súd Trebišov), takýmto nesprávnym postupom došlo k procesnej vade konania v zmysle ust. § 237 písm. g/ O. s. p.

Podľa § 237 písm. g/ O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak rozhodoval vylúčený sudca, alebo bol senát nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze č. k. II. ÚS 283/09 vyslovil, že iba taký sudca určený podľa rozvrhu práce, ktorý je sudcom vecne a miestne príslušného súdu ustanoveného zákonom, je zákonným sudcom v zmysle čl. 48 ods. 1 ústavy, resp. nezávislým a nestranným sudcom podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru.

Podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky súd treba považovať za „nesprávne obsadený“ aj vtedy, ak nekoná zákonný sudca, resp. zákonní sudcovia (nález č. k. II. ÚS 136/08).

Vychádzajúc z uvedeného a skutočnosti, že v prvostupňovom konaní rozhodoval nezákonný sudca, teda súd bol nesprávne obsadený, je aj konanie odvolacieho súdu zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 písm. g/ O. s. p.

Táto procesná vada je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie postihnuté takouto procesnou vadou nie je možné považovať za správne.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu zrušil podľa § 243b O. s. p. a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. mája 2011

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová